?izotipal Ki?ilik Çizelgesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?izotipal Ki?ilik Çizelgesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30444

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi (?KÇ), ?izotipal ki?ilik bozuklu?unun çok boyutlu özelliklerini de?erlendirmek amac?yla kullan?lan bir psikometrik araçt?r. Bu çizelge, orijinal ölçe?in Türkçe diline uyarlanm?? formudur. Toplamda 38 maddeden olu?an çizelge, ?izotipal spektrumun bili?sel, ki?ileraras? ve dezorganize semptom kümelerini temsil eden 10 farkl? alt boyutu ölçmektedir. Ölçek, bireylerin bu belirtileri ne s?kl?kta ve ?iddette deneyimledi?ini 4'lü Likert tipi bir derecelendirme sistemi üzerinden belirlemeyi amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi, ?izotipal Ki?ilik, Psikometrik Ölçek, Ki?ilik Bozukluklar?, Uyarlama, Güvenilirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Suzan Özer, Bar?? Demir, Mustafa Kerem Yaz?c?.

Amaç

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi'nin temel amac?, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda ?izotipal ki?ilik özelliklerinin yo?unlu?unu ve do?as?n? do?ru bir ?ekilde ölçmektir. Orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel adaptasyonunu sa?layarak, Türk popülasyonunda bu özelliklerin geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?mak hedeflenmi?tir.

Bu uyarlama çal??mas?, özellikle ölçe?in Türkçe formunun psikometrik özelliklerini, ba?ta güvenilirlik olmak üzere, inceleyerek klinik psikoloji ve psikiyatri alan?ndaki ara?t?rmac?lara standart bir araç sunmay? amaçlam??t?r.

Yap?

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi, ?izotipal semptomlar? yans?tan ve klinik literatürde kabul gören 10 farkl? alt boyuttan olu?maktad?r. Bu çok boyutlu yap?, ?izotipal özelliklerin sadece bir veya iki alanda de?il, bili?sel-alg?sal, ki?ileraras? ve dezorganize alanlarda geni? bir yelpazede kendini gösterdi?ini varsayar. Ölçek, toplam 38 madde ile bu 10 alt boyutu kapsamaktad?r.

Ölçülen psikolojik yap?, genellikle DSM-5'teki ?izotipal Ki?ilik Bozuklu?u kriterleriyle ili?kilidir ve sosyal anksiyete, tuhaf inançlar, al???lmad?k alg?sal deneyimler ve uygunsuz duygulan?m gibi temel semptomlar? ele al?r. Her bir alt boyut, bu karma??k yap?n?n belirli bir yönünü temsil etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak bilgisinde geçerlik çal??mas?na dair detayl? veriler sunulmam??t?r. Ancak bir uyarlama çal??mas?n?n do?as? gere?i, yap? geçerli?i (faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarl?l???) ve ölçüt ba??nt?l? geçerli?in (klinik tan? veya di?er benzer ölçeklerle korelasyon) incelenmi? olmas? beklenir. Türk popülasyonunda ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen bulgular, adaptasyonun ba?ar?s?n? göstermek aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçe?in orijinal kaynak bilgisinde güvenirlik çal??mas?na dair detayl? veriler sunulmam??t?r. Ancak Özer ve arkada?lar? (2010) taraf?ndan yürütülen çal??ma, do?rudan "Türkçe formunun güvenilirlik çal??mas?" ba?l???n? ta??maktad?r. Bu çal??ma, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?lar?n? (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?ini inceleyerek, maddelerin tutarl? bir ?ekilde ilgili yap?y? ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Güvenilirlik sonuçlar?, ölçe?in klinik de?erlendirme için istikrarl? bir araç oldu?unu ortaya koymaktad?r.

Faktör Analizi

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi'nin 10 alt boyuttan olu?mas?, uyarlama sürecinde do?rulay?c? veya aç?mlay?c? faktör analizi tekniklerinin kullan?ld???n? dü?ündürmektedir. Bu analizler, orijinal ölçe?in teorik 10 faktörlü yap?s?n?n Türkçe formunda da korundu?unu ve her bir maddenin ait oldu?u alt boyutu yeterince temsil etti?ini istatistiksel olarak kan?tlamak için zorunludur. Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in yap? geçerli?inin temelini olu?turur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: 38 madde içeren, öz bildirim tipi çizelge.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik ve genel popülasyonlar.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??mada Türk üniversite ö?rencileri veya klinik hastalar üzerinde gerçekle?tirilmi? olabilir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme (1= yok - 4= ?iddetli). Yüksek puanlar, ölçülen

ARABPSYCHOLOGY.COM

?izotipal özelliklerin daha ?iddetli oldu?unu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Depersonalizasyon, Paranoid Fikirler, Büyüsel Dü?ünce, Sosyal ?zolasyon, Anksiyete, Psikometri, Öz Bildirim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Suzan Özer: ozers@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Suzan Özer (Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: ?zin ve ücret bilgileri orijinal kaynakta belirtilmemi?tir. Kullan?m için sorumlu yazar Suzan Özer ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2010

Kaynaklar

Özer, S., Demir, B., Yaz?c?, M.K. (2010). ?izotipal Ki?ilik Çizelgesi: Türkçe formunun güvenilirlik çal??mas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 11*(4), 313-320.

Makalenin orijinal linki: uvt.ulakbim.gov.tr

Çizelgenin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: sizotipal-kisilik-cizelgesi-toad.pdf

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi Maddeleri

?izotipal Ki?ilik Çizelgesi, toplam 38 madde ve a?a??daki 10 alt boyuttan olu?maktad?r:

Yan?lsamalar alt boyutu
Depersonalizasyon/Derealizasyon alt boyutu
Al?nma Fikirleri alt boyutu

ARABPSYCHOLOGY.COM

?üphecilik/Paranoid Fikirler alt boyutu
Büyüsel Dü?ünce alt boyutu
Yetersiz ?li?ki Kurma alt boyutu
?leti?im Kurmada Tuhafl?k alt boyutu
Sosyal ?zolasyon alt boyutu
A??r? Anksiyete ya da Ele?tirilere (gerçek ya da san?lan) A??r? Hassasiyet alt boyutu
Sanr?lar/Varsan?lar alt boyutu

ARABPSYCHOLOGY.COM